

Yabancılık Unsuru Taşıyan İş Sözleşmelerinde Hukuk Seçimine Dair Hüküm İptal Edildi

A. Giriş

Anayasa Mahkemesi (“AYM”) 10 Mart 2025 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/158 Esas ve 2024/187 Karar sayılı kararıyla (“İptal Kararı”) 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun’un (“MÖHUK”) iş sözleşmelerinde hukuk seçimine ilişkin 27’nci maddesinin birinci fıkrasını Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın (“Anayasa”) 49’uncu maddesine aykırı bularak iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi İptal Kararı’na [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

B. İptal Kararı ve Gerekçesi

MÖHUK’un 27’nci maddesinin yabancılık unsuru taşıyan iş sözleşmelerinde hukuk seçimine ilişkin birinci fıkrası ile tarafların hukuk seçimi yapmaması halinde uygulanacak hukukun tespitine ilişkin ikinci fıkrasının Anayasa’ya aykırı olduğu iddiasıyla üç farklı mahkeme tarafından Anayasa Mahkemesi’ne itiraz başvurusunda bulunulmuştur.

İtirazlara konu olan madde hükümlerine aşağıda yer verilmiştir:

“İş sözleşmeleri

Madde 27 – (1) İş sözleşmeleri, işçinin mutad işyeri hukukunun emredici hükümleri uyarınca sahip olacağı asgarî koruma saklı kalmak kaydıyla, tarafların seçtikleri hukuka tâbidir.

(2) Tarafların hukuk seçimi yapmamış olmaları hâlinde iş sözleşmesine, işçinin işini mutad olarak yaptığı işyeri hukuku uygulanır. İşçinin işini geçici olarak başka bir ülkede yapması hâlinde, bu işyeri mutad işyeri sayılmaz.”

İptal Kararı’nda iş sözleşmesinin zayıf tarafı olan işçinin korunmasına yönelik

düzenlemelerin öngörülmesi suretiyle işçi-işveren ilişkilerinde dengenin sağlanmasının devletin çalışma hakkına ilişkin pozitif yükümlülüklerinin bir gereği olduğu belirtilmiştir. AYM, yabancılık unsuru taşıyan iş sözleşmelerinin tabi olacağı hukukun belirlenmesinin kanun koyucunun takdirinde olduğunu ancak hukuk seçimine ilişkin tanınan imkânın işçi aleyhine sonuçlar doğurmasını engelleyecek nitelikte düzenlemelerin gerektiğini hüküm altına almıştır.

Bu yönde, sözleşmenin zayıf tarafı olan işçinin işveren karşısında hukuk seçimine ilişkin pazarlık imkanının ilke olarak sınırlı olacağını belirten AYM, MÖHUK’un 27’nci maddesinin birinci fıkrasını Anayasa’nın 49’uncu maddesine aykırı bularak iptaline karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi, taraflarca bir hukuk seçimi yapılmadığı durumlarda uygulanacak hukuku düzenleyen 27’nci maddenin ikinci fıkrasını da incelemiş ve bu belirlemenin yapılmasının kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, aynı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, hukuk seçimi yapılmayan hallerde iş sözleşmesinin yalnızca mutad işyeri hukuku ile sınırlı olmayıp sözleşmenin daha sıkı ilişkili olduğu başka bir hukukla da ilişkili olabileceğini ve bu durumda hâkimin işçinin lehine olan hukuku uygulayabileceğini belirtmiştir. AYM, bu düzenlemenin devletin çalışanları korumaya ilişkin pozitif yükümlülükleriyle çelişmediği sonucuna ulaşarak MÖHUK’un 27’nci maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa’nın 49’uncu maddesine aykırı olmadığına karar vermiştir.

C. Karşı Oy Gerekeçesi

İptal yönündeki çoğunluk görüşüne katılmayan iki üye tarafından kaleme alınan karşı oy gerekçesinde, İptal Kararı'nın Türk işçilerin hukuki korumasının zayıf olduğu yabancı ülkelere çalışmaya gitmeleri ve hukuk seçimi yapılması durumunda Türk hukukunun korumasından mahrum kalmaları düşüncesine dayandığı, MÖHUK'un tüketici sözleşmesi gibi diğer tip sözleşmelerde de hukuk seçimine izin verdiği, bu anlamda kanunun bir bütünlük ve tutarlılık içerdiği ve birinci fıkrada mutad işyeri hukukunun asgari korumasının saklı tutulduğu ifade edilmiştir.

Öte yandan karşı oy gerekçesinde, İptal Kararı'nın yerinde olduğu bir an için kabul edilse dahi, iptal edilmesi gereken hükmün birinci fıkra değil, daha sıkı ilişkili hukukun uygulanması için birinci fıkraya atıf yapılmayarak hükmü kapsam dışı bırakan dördüncü fıkranın

olması gerektiği belirtilmiş ve bu nedenle Anayasa'ya aykırılığın esasen dördüncü fıkrada bulunduğu görüşü ileri sürülmüştür.

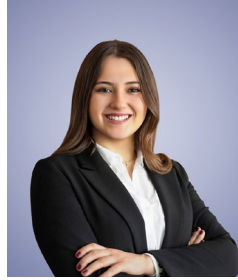
D. Sonuç

Sonuç itibarıyla AYM, MÖHUK'un 27'nci maddesinin birinci fıkrasının, Anayasa'nın 49'uncu maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline ve iptal hükmünün, İptal Kararı'nın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir.

Buna karşılık, taraflarca hukuk seçimi yapılmaması durumunda uygulanacak hukuka ilişkin ikinci fıkra Anayasa'ya uygun bulunmuş ve yürürlükte kalmasına karar verilmiştir.

Daha fazla bilgi ve destek için info@lbfpartners.com adresinden bizimle iletişime geçebilirsiniz.

LBF Partners Hukuk Bürosu

Ece Özçelik
e.ozcelik@lbfpartners.com

Furkan Bozdağ
f.bozdag@lbfpartners.com